

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.
Szerkesztői szállás:
belső-szénuteza 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvétel irodájában (Königsasse Nr. 60.)
Nyilvántartó cikkeik sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csimrendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton reggel.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

julius—decemberi folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.
Félévre 6 „ „ „
Évnegyedre 3 „ „ „
Egy hóra 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodik van.

Az 1848—49-ki tekintélyek nyilatkozatai.

(S.) Nem tartozunk azok közé, kik a mester szavaira megesküsznek, s általában minden kritika nélkül utáimádkoznak azt, a mit valamely tekintély mond, vagy cselekszik. De megnyugtató, elveink mellett törhetlen kitérésre bízunk, midőn gondolatunk tekintélyes személyiségek véleményével találkozunk.

Az pedig éppen fellelkesít, mert igazolja a tapasztalat tankönyvéből merített s legjobban meggyőződésünk által vezérelt eljárásunkat, ha a helyesítés az ellenvéleményűek kiváló vezérferfiától jó.

Mióta a számitni tudó, gyakorlati bölcsesség alkotmányunk élvezetbe visszahelyezett, s ismét saját sorsunk uraivá tön, ismételve megtörtént, hogy éppen azon jeles hazafiak, kik az 1848/9-ki eseményekben cselekvő részt vettek, azok intéző szellemei voltak s utóbb is a hevesebb cselekvés barátai gyanánt valának ismeretesek, de sőt tetleg oda törekedtek, hogy a hazát a lefolyt 18 év sanyaru babilonai fogságából erőszakos eszközökkel mentse ki: meghajoltak a nemzetnek saját képviselői által törvényes úton nyilvánított akarata előtt, s helyeselték az ország és fejedelem közt létrejött kiegyezést. Klapka, Türr, Perczel, Földváry, a nemzet mindannyi elismert hőse, olyannak találták az 1867-ki kiegyezést által kivívott közjogi alapot, melyen a halhatlan Széchenyi által megújított Magyarországot fel lehet építeni, a melyen hazánk és nemzetünk jóléte biztosítható, fennmaradása biztosítható.

Sőt a hosszas számkivetés alatt tájékozódva a hazát, s ezáltal viszont nélkülözöttve, hazatértek s magok is rá álltak azon alapra, hogy azon és arról munkáljanak közre a közboldogság előmozdításában.

Most Vukovics Sebő az 1849-diki igazságügyminiszter nyilatkozik ily értelemben az 1867-ki kiegyezési mű életrevalóságáról.

Ugyanis, múlt hó 28-dikán történt másodszori megválasztása alkalmából, a képviselői megbízást elfogadván s mielőbbi hazajövetelét kilátásba helyezvén, többek közt ezeket írja Londonból aug. 22-ről kelt levelében:

„Politikai hitvallás magyarázata helyett, melytől önök szíves bizodalma feloldoz, egykét rövid s felületes megérintésre szorítkozom nebulának a közvéleményt jelenben elfoglaló tárgyak közül. S hazánk mostani körülményei között a közügyek feletti bármily szemle alig látszanék komolynak az 1867. 12. t. cz. megemlézése nélkül.

„Mie a törvény alkotásának körülményeit illeti, vajmi nehéz tagadni a fennforgott parancsok szükségét, valahára véget vetni a Fejedelem és ország közti viszályok hosszú korszakának a törvényes állapot helyreállítása által. Igaz, az eredmény teljesen nem elégti ki a jog követeléseit, s miként minden villongás s küldés végződnie szokott, kiegyezkedésből, s mind a két részről némely elengedések áll.

„Ez egyezkedés az országgyűlésen a nemzet bizalmát bíró férfiak által javaslatot, tárgyalása a közvélemény, s egy alkotmányos és független ellenzék által nyomról-nyomra kísértetett, s végre a javaslat az alkotmány kívánta minden kellekkel elégtétele után törvénynyé emeltetett, — tárgyai pedig az ország főurkeibe vágván, ez ok, kapcsolatlan a körülményekkel, melyek létrehozását megelőzték, e törvény nyomtatékának nagyságát növeli.

„A történetírás bizonyítja, hogy midőn valamely nagy nemzeti kérdések, melyek hanyatása alatt a nemzet köz- és anyagi életének minden inain keresztül érezhető a rázkódás, végre törvényes úton eldöntetnek, azok rögtön ismétli vitatása és az elenyészett villongások újból megnyitása oly eset, mely a nemzetek rendes életében alig található, s a szabadság s jólét békés megtelepedésére jótékony soha sem lehet.

„Ily szempontból nemzetünk érdeke szintugy, mint jelleme megkívánja, hogy ezen, a békekötés természetét viselő törvény éber őrszemmél ugyan, de férfias jóakarattal és egyenességgel hajtassék végre. Ha ily eljárás mellett is e törvény némely részleteiben károsnak, vagy fölöslegesnek bizonyulna be, világos lesz, hogy a hiba magában a törvény lényegében, s nem szabad működését gátló akadályokban keresendő, s az orvoslás követelése ellenézetlenebb, mert teljesen igazolt leendő.”

E levelet a „Hon” közli aug. 27-diki számában. Közli pedig a lap élén, ott, hol vezércikkei szoktak állani, — és közli minden commentár nélkül, miből azt lehetne következtetni, hogy annak vezérelvét is magáévá tette.

Koránt sem. Egy hasábbal hátrább, ugyanazon számban, ugyanazon lapon azt írta scorio jegyű munkatársával, hogy az 1867-ki kiegyezés nem egyébre való, mint „hogy azt minél előbb megváltoztassuk.”

Hogyan tájékozta magát már most alkotmányharcunk nehéz kérdésében a magában jártani nem tudó nagy közönség, mely mások szava után szokott elindulni, a vezérpolitikusoktól vár irányt, tanácsot, midőn egyazon lap munkatársainak véleménye így elágazik.

Kinek van igaza, Vukovicsnak, a „Hon” szerkesztőségének, scorio jegyű munkatársának, vagy a „Hazánk” lapszemléseinek, a ki Vukovics nyilatkozatát szintén roszálja.

Vukovics a más népek történelmét s viszonyát a helyszínen 20 évig tanulmányozott 49-ki miniszter, a ki maga is egy heroikus, nagy változtatás: a debreczeni nyilatkozvány következtében foglalta el miniszteri széket, azt mondja: vigyázzatok hazámfiai, nem helyes, sőt veszélyes jár azt, mit nagy nehezen kivívtatok, mindjárt megváltoztatni akarni.

A „Hon” scorioja azonban ismétli: nem egyébre való, mint hogy minél előbb megváltoztassuk. S e mi egyébre. És miért? Mert a csehek zavarognak! Csehország lakosságának cseh nemzetiségű fele része féktelenkedik. Talán nem tetszik nekik a jólét, mely Magyarország földén kézzel foghatólag gyarapszik.

De bizonyos-e abban a scorio, hogy az, a mit a balközép létrehozna, tetszenék a cseheknek és oroszoknak? Általában meg van-e győződve, hogy ily vegyes nemzetiségű államban, minő a miénk, lehetséges-e mindennemű aspirációt kielégíteni?!

Vukovics rámutat a történelemre. Nálunk szerencsésebb földirai fekvéssel, ethnographiai viszonyokkal bíró, sőt mi legtöbb, nagy számuknál fogva egészen önálló, sorsukról teljesen önállóan rendelkezni képes nemzetek lelt tanulságos történetére, minők a francziák, angolok sat.; — azonban megtagadtatik. Mikép? Tények ellenében, üres szóvirággal.

Avagy ne kövessük az angolok eszélyes példáját, kik fontolva, lassanként, de annál maradandóbb, biztosabb sikerrel szoktak haladni és javítani institutióikat? Tán helyesebb, célszerűbb volna, mintán vérmérsékletünk talán inkább hasonlít a francziák és spanyolok nemzeti jellegéhez, úgy járn el, mint ezek? Döntsük meg azonnal a tegnapi eredményét, hogy holnap ismét a mait tehesük kérdésessé.

Támogassuk most a monarchiát, majd a caesarismust, majd ismét a köztársaságot, vagy éppen az anarchiát, hogy aztán megint az absolutismus jármába jussunk....

De vajjon rendelkezik-e a t. cikkíró 38, vagy legalább 15 millió magyarral, melylyel az ily experimentumokat a nemzet lételenek világos veszélyeztetése nélkül színre hozni lehetne?!!!

Mentsen isten túlbuzgó barátainktól. El-lenségeinkkel majd elkészülünk.

Pest, augusztus 31. 1868.

(y z n.) Itt helyben alig találko nevezetesebb politikai eseményt, melynek fölemlítését szükségesnek tarthatnám, míg Bécsben — ottani tudósítások folytán — úgy látszik, éppen most, habár közvetlenül nem, de közvetve minket szintén érdeklő tanácskozással tartatnak, melyekre gr. Goluchovsky galicziai helytartó is meghívott.

Eleinte azt hiték, mikép a gróf csupán azért jelent meg Bécsben, hogy ő Felsége a király tervezt galicziai utazására nézve adja elő véleményét és láttassék el utasításokkal, azonban csakhamar alaposnak bizonyult be azon föltevés: hogy Bécsben időzése messzeható politikai előzményekre vonatkozik.

A közös külügyminiszterium előtt tudniillik nem maradt észrevétel nélkül, és szent-pétervári hírek által megerősített, mikép a czár Orszországból távolléte s a trónörökös nagyherceg ideiglenes regessége alatt, oly tartózkodás nélkül és nyíltan folyik a panslavisticus mozgalom, minél fogva jogosítva vagyunk azt binni, miszerint a czár jelen nem léte szándékosan s az ő tudtával arra használatik, hogy végre félredobják az álarcot és nyíltan keverjék a kártyát.

Világosnak látszik, mikép a határozott panszlávpárt — a trónörökös veszőparipája — tartja jelenleg kezében a gyeplőt Orszországbán; ennek tulajdonítható azon tollharc is, melyet a muszka sajtó a porosz szövetséges ellenében folytat.

E panszláv kottéria e pillanatban körülálat hatalommal uralkodik az orosz sajtó fölött, a melyet ugyancsak egész dühvel dolgoztat is.

A porosz lengyelek nevében fájdalomosan jaddul fel, arra figyelmezteti őket, hogy germanizáltak, még azt persze távolról sem említi, mennyire fosztogatja Orszországot lengyel alattvalóit, nemzetiségűket még utolsó maradványától is, és mennyire russificálja őket.

Azt binni, miszerint az orosz kormány előre megállapított terv nélkül dolgozik panslavisticus igazatásait, és hogy például itt bizonyos irányban működik, ott pedig zsebre tett kezekkel tétlenül hever, valóságos önámítás volna.

Az orosz kormány lépései ugy folynak egymásból, mint egyik láncszem a másikkól, hálóját mindenfelé kidobja, a hol csak fogni remél valamit, és ha csakugyan elérkezettnek véli az időt, melyben nagy terveit létesíteni jónak látja, bizonyára nemcsak egy, hanem minden ponton hozzá kezd a munkához.

És ennyiben nagyon érdekelnék minket is a főlebb érintett fölfelezések, s az ezek fölött Goluchovsky gróffal megkezdett tanácskozások, melyek hogy a mi kormányunkat is érdeklik, legkevésbé sem vonjuk kétségbe.

Lapszemle.

Pár hét múlva együtt lesz a királyföldi egyetem, nem fölösleges tehát vizsgálni a hangulatot, melyet a comeshelyettes összehívó körlevele keltett a szász pártok közt.

A Bach-Schmerling panaceából kikopott, most a nagy „német egységgel” kacérkodó, de fél szemmel az absolutismus hadában szolgált szász bureaucratia veteránjainak dicsőségén merengő „Sieb. deutsches Wbltt.” handabandáit már szellőztették. Ezekre találoan reflectál a szabadelvű ifjú szászok közlönye, a „Sieb. Blätt.”

A „Sieb. d. Wbltt.” iránygyakorlati nem lepik meg, hisz a körlevél megjelenése alkalmul szolgált kiönteni mérgét a miatt, hogy a helyzet megváltozott, s tűnő félben van az önkénykedő uralom. A „Sieb. Blt.” nem akarja ez urakat lapírói illurere oktatni, hisz ha a nagy osztrák vezérferfiaknál is hiányzott a tapintat és élelmesség, mit kívánjon az ember az apródoztól. A „Sieb. d. Wblt.” cikkírója minden stylistica készségét felhasználta, s a hol okokat felmutatni nem bírt, élelészhez folyamodott, majd az elrozsdásodott kiváltságok iránti pietásban keresett támaszt. A „Sieb. d. Wbltt.” emberei nem akarják a jelen állapotot felismerni, ezért az elmúlt szász hátagrósági-féle dallamokkal kívánják a népet elaltatni, s makkacsul megmaradnak azon alapon, mely nem akar tudni az 1848-iki eseményekről s megtagadja a Magyarországon má érvényben álló államjogot. Hiába való fáradság lenne a szercecent próbálni fejérre mosni, azaz, vitázni a kiváltság és kivételes állás csatlósáival; hanem azért néhány állításait jó lesz közelről megsejlelni.

A comeshelyettes nem is hívhatta egybe az egyetemet — így szólanak a „Sieb. d. Wbltt.”-ban.

De hát nem a koronás király nevezte-e ki minden a comesi elhivatásra szükséges felhatalmazással látván el őt? Talán ez urak e miatt perbe akarják fogni a kormányt? Vajjon hol találják meg az ítélőszéket, hová e panaszukat benyújthatnák, ha csak nem mennek vele a „non possumus” politikáját megkedvelt szék elébe, mert a vallás-különbőség dacára ama politika visszhangzik kebleikben. Azután, miért ürvendeztek 1861-ben, midőn az egyetemet comeshelyettes hívta össze? Avagy ez egészen más volt, mert Schmidt Konrád és nem Konrád Mór tette.

De azt is mondják a „S. d. Wbltt.” cikkei, hogy a comeshelyettes feladta a szász nemzet jogi állását, ezt pedig azért állítják, mert még mindig azt képzeli, hogy a törvényhozás egyik factora az egyetem, másik a fejedelem s e törvényhozásnak áll jogában a királyföld lakóinak sorsa felett intézkedni; e hitben pedig azért ringatják magukat, mert behunyván szemüket nem látják be, hogy az ország alkotmánya az országrészek olcszerű kivált állását meg nem engedi, nem engedheti, ha fennállását nem akarja kockáztatni.

Epp ezért — a „Sieb. Blätt.” szerint — helyes szerkezteti a körirat, mert világosan rá mutat a megváltozott viszonyokra, az álláspontra, a melyet a szászok a parlament irányában elfoglalhatnak: a dolgok valódi állása van abban feltüntetve az ország törvényeinek megfelelőleg.

Álomoskodás az, mintha az egyetemnek a bel-szervezetéhez mi szava sem lehetne a körlevél értelmében; mert ha a végeldöntés a parlamentre is tartozik, de az egyetem reformjavaslatai nem maradnak jámbor óhajtsáknak, ha az egyetem feladatát jól fogja fel és nem képzeli magát „nemzeti képviselőnek”: ha t. i. nem megy a „S. d. Wbltt.” lépére, s nem kezd szélmalom elleni harcra, hanem számításait józan észszel intézi a politika és helyzetnek megfelelően, ebből bizonyára több haszna lesz a nemzetnek, mintha minden áron ellenzékelt képezne a „Wbltt.” eszményei érdekében.

A sem hideg, sem meleg „Kronst. Zeitung” megfellekve az irás szavairól, ítéletet mond mindkét fél felett. A comeshelyettes lemenyőrgi, miért merie saját nézetét kimondani, a mérséklet szerepe az egyetemi kisebbséget illeti meg. (Vajjon hol volt e gépezet 1862-ben?) De miért is akar nyomást gyakorolni a hatóságokra, hisz mily lelkesen fogadták körtutázása alkalmával; mi jogosítja fel azon hiedelemre, hogy most ki akarnak rugni; miért tette ki az intő veszszőt, hisz így, ha jól is viselik magukat a külszin arra mutathat, mintha a „nem szabad” hangoztatása hatott volna rájuk. (Nézetünk szerint a „nem szabad” memento nem fölösleges azon bureaucratia urakra nézve, kik oly szépen vitézkedtek a 1862—1865. s ma sincsenek még a magistratusokból külebbezve.) Végül a „Kron. Ztg.” elismeri azt is, hogy a „Sieb. d. Wbltt.” túlzására adta magát s azt hangsúlyozza, hogy a szászoknak várnunk kell; ez olyan scherlingi mottó lenne, ha a mondat zár-része nem így szólana: ne féltsék önkormányzati jogaikat, mert Magyarország megyéi sem hajlandók azokat oda dobni a központi kormányra.

Legyenek a szászok visszatartózkodók, így szól ismételtén a „Kronst. Ztg.”, de azért a „Sieb. d. Wbltt.” újra neki ront a comeshelyettesnek, valódi kamasz módjára. A jámbor „vidéki” legelőbb is az „unio” érvényét ostromolja, s Beleredi szavába fogódzva azt reméli, hogy „államjogi alkudozás (!) és törvényhozási tényekre van még szükség, míg a végleges unio törvénynyé válik.” A jámbor e tételt oly csalhatlan igaznak tartja, hogy ennek félreismerésével vádolja a comeshelyettes. Majd beszél az egyetem illetékességi köréről, s azt mondja, hogy ez éppen akkor, mint volt Apafy korában, mennyiben azóta nem változott. E „nesze semmi fogd meg jól” citatio után, az egyetem jogait feladó egyenként mutatja be a comeshelyettes, ki körirata által magát képtelenné tette a feladat teljesítésére, (Vajjon nem lenne-e kíváncs Schmidt Konrádot megnyugdíjazott, tehát kétszeresen megjutalmazott méltóságai visszahelyezni?) mert eljátszta a bizalmat, stb. stb. Reméli azonban a „S. d. Wbltt.” bajnoka, hogy az egyetem megmutatja, hogy „méltó tagja a magyar szent koronának.” Ugy legyen! Mi is ezt óhajtnak; hanem ily hetvenkedőket látva, nem feledhetjük, hogy a „S. d. Wbltt.” soraiban állanak azok is, kik 1862-ben ama „szent koronát” feltagolni

késznek nyilatkoztak, csak hogy beférhessen az „alkotmány-faló“ miniszter zsebébe, mit sem gondolva azzal, hogy e működés közben nagyon hasonlítanak ama sirásokhoz, kik a szász helyhatósági jogokat is el akarták hantolni — mélyen, mélyen, a skótkapu falai alá. — Urak a beti lapnál! adjanak hálát, hogy ama vihar kár nélkül elment el fejeik fölött, és ne hívják ki a végzetet ama gyenge tag ellen, mely a nagy erőlködésben úgy is elzsibbadott.

Az unitáriusok háromszázados ünnepe.

Torda, aug. 31. 1868.

A háromszázados jubileum befejeztett. Ma, második és utolsó napján, a természet mosolygós arcot öltén, emelkedett az ünnepi szín, kétszereződött az élénkség, sőt szaporodtak a vendégek is.

Az ünnepélyességek sorát zsinati tanács gyűlése nyitotta meg, ismét több érdekes tárggyal: Szőnyegre került többi közt a költségvetés, s tárgyalatott ezzel kapcsolatban az egyházi és tanítói személyzet fizetések javítása, s e fontos ügy előkészítése s annak a remélhető államsegély testé válása után főtanács eleibe terjesztése, főgondnoki indítvány folytán, a képviselő tanácsra bízott. Ezután az unit. egyház történelmében magát már tegnap megörökített Kelemen Benjámin hozott az egyház oltárára újabb áldozatokat, felajánlván a vargasi iskolára 200 frtot, s magára vállolván a keresztúri és tordai iskoláknál szükséges építkezés egy nagy részét. — Általános meghatottság közt olvastattott továbbá Fejér Mártonné úrnőnek egy levele, melyben — a cél kijelölését későbbre halasztva — 2000 frtot adományoz. Azonban az ülés minden részletét közölni nem engedvén meg e lap szűk tere, még csak annyit emelünk ki, hogy főgondnok Káali Nagy Elek úr a szíves fogadtatásért, úgy a megyei és városi hatóságnak, mint az aranyos-tordai környéknek és Torda városának, valamint a gazdaszónyoknak köszönetet indítványozott, s indítványa határozattá is vált.

Megkondultak a harangok, s ember, ember hátán sietett helyet kapni az Isten házában, mit a kisérték már nem talált. — A mai nap szónoka kolozsvári tanár és pap, Simény Domokos volt szép imája figyelmet lekölt beszéde, rövidde tették azt az órá, mely alatt szószéken állt. Tárgyalta ő is az unitária vallás eredetét, szellemét, küzdelmeit, szépen fejtegette a szabadeszméket, s ma éppen papszentelés lévén, hiven esztelte egy jó pap kellekeit s kötelességét. Hogy beszédét bővebben nem közölhetjük, ismét a helyszükének róvható fel.

13 új pap felszentelése következtén, a püspök emelt szót:

Vázlatosan eléjük terjesztette, melyek egy korunk szellemében hasznosan működő papi embernek kellekei. Mutogatta, hogy egy igazi jó pap főfeladata, hogy lelkek gondozója, bibliai műszó szerint: lelki pásztor, tehát lelkész legyen. Egy ilyennek főfeladatai: a szeretet, az Isten és Isten népe, s az ő szent hivatala iránti legmélyebb szeretet, továbbá az önszigor, s maga előtt mindig nagy célokat tartó, hogy úgy nevezze, eszményi törekvés, aztán a lelkésznek tisztelgetet és bizalmat ébresztő személyisége, egyessre az életeszélylyel és tapintatos bánásmóddal; végül, a törhetlen bátorság, fáradhatlan és el nem lankadó buzgóság s az az erős hit, hogy az elhíntett jó magok egykor teremni fognak, teremniük kell.

A felszentelés után elbúcsúzott az egész gyülekeztől. Elmondta egységívő hiveinek, hogy ez ünnepély alatt körültekintő lebegő elődeik szellemei arra intik, törekedjenek előre a belmissio, vallás és erkölcsi javítások, tudományos művelődés útján. Hogy erkölcsi, szellemi jókat öröklőlvén elődeiktől, bírják örökségül azt a szilárd eltökéltséget, bátorságot s eszélyt is, melylyel azokat megtarthatni s tovább fejleszthetni. Nagy felelősség, ugymond, a dicsőség — a sokat tűrni szenvedni, és a legmagasb eszmék mellett hit és szenvedés dicsőségét senki sem fogja eltagadhatni — az unitárius hittől sőt.

Templomozás után ismét összeült a zsinati tanács, s felesketett mintegy 20 új consistort, mire a háromszázados ünnep püspök ő mltga által bezártatt. Megható szavai aligha ki bírja talaha törlni az idő a hallgatók szíveiből.

Az asztalok ma is terítve voltak, ott állott a 300 terített, melyek közül sokat vettek igénybe nők is, s éppen ezért a két ebéd közt, a mait illeti a koszor.

Most sem hiányoztak a toastok, s a tisztelet és becsülés tárgyaiért ma is felemeltettek a poharak, s születettek szebbnél szebb szónoklatok, melyekben mesterek voltak: püspök ő mltga, ki azon alkalomból, hogy a „Magyar Zsidó“ szerkesztője Farkas Albert táviratilag üdvözölte az ünnepélyt, a magyar izraelitáért írott, továbbá kolozsvári ev. ref. lelkész Szász Domokos, ki az unitáriusokra köszöntött, úgy Jakab Elek, Berde Áron, Ferencz József stb.

Délután egy nagy rész az új bányát ment megtekinteni, hol az ide most először lépett méltán ragadta bámulatra és gyönyörre csaknem 500 lős alagút, s a tizenháromszoros viszhang. A bányá-

végű falán mécses százaitól világítottan e szó állott „Üdvözlünk.“ Itt a főpap egy lelkes beszéddel lepte meg az öt követő sorot; basisul a roppant sötömetet vevé, s kapcsolta össze az unitarismus erősödésével s fejlődésével, s tette ezt azon modorban, mely csak neki sajátja, midőn nem tudja a hallgató, vajjon a kenetteljes részt vagy a humort bámulja-e inkább.

Es most mielőtt tánczra, koncertre, tűzijátékra és színházra térnénk, említsük meg utólagosan az első nap folyamából, mit megemlíteni elmulasztottunk, s pedig először, hogy püspök ő mltga-nak Torda egyik nem unit. hiten levő elismert nevelőnéje, Tiszt Györgyné a növelde nevében egy saját, himzörámáján, önkzeivel készített csinos emléket nyújtott át; másodszor, hogy a zsinati tanács ülésén történt választások eredménye a következő lett: Megválasztottak: könyvtárnoknak Ferencz József, pénztári jegyzőnek Nagy Lajos, a tordai algymn. igazgatójának Váradai Károly, a keresztúri nak Marosi Gergely.

Tánczvigalom kettő volt: egyik vasárnap, másik hétfőn, mindkettő a kaszinó termeiben, mindkettőt a reggel zárta be, mindkettő bementi díj nélkül, az első e mellett ingyen czukrással is. Az első fényes volt, mert tánczterem aránylag soha sem fogadott be több mulatót, szebb, tömöttebb hölgykoszorút; a második szép volt, mert több helyet engedett a tánczkedvnek. — A rendezőség ott helyt megkapta, a mit érdemelt: a dicsőretet. Voltak ugyan, kik kisebb porral s kevesebb gyergycsepeggéssel is megelégedtek volna, hanem az a por és gyertya hibája. Voltak még olyanok is, kiket bál végével hosszú uszályok sürű romdarabjai philosophusokká tettek, s nem fedeztek fel semmi hasznát a túlságos hosszú sleppben tánczmulatság alkalmával, hanem ezek nem voltak nők, tehát nem sokat értettek hozzá.

Hangverseny és tűzijáték hétfőn este egyszerre tartattak, de ezért mindkettőre elég ember jutott. A hangversenyen közreműködők közül ki kell emelnünk b. Kemény Ödöné ő nagyságát, Csongvainé úrasszonyt, valamint Csulak Berta és Miklós Hermin kisasszonyokat, a két első jeles zongorajátéknok, a két utóbbit szép éneklők; továbbá Farkas Sándort, kinek Kovács Gyula által egy igen sikerült alkalmi költemény szavaltatott el, a miért kihívásban is részesült.

A szini előadásokról is csak jót registrálhatunk. Látszott színészeinken az igyekezet; hanem „Bem apó“ mégis több tapsot nyert „Rákóczi Ferencz fogságá“-nál. Az vígjáték, ez dráma, s annak, ki a Tordán jelenleg működő társulattal ismeretes, itt a Magyarzást.

Torda, szeptember 1.

Nem sok referálni valónk van, s ha megemlíthük, hogy a várost ma elhagyott püspök ő mltga banderium kísért a Dobogó aljáig, még csak anynyi megjegyezni valónk marad, hogy a tordaiak valláskülönbség nélküli, ritka vendégszeretete sokáig fog élni a most távozóknak emlékeiben, s itt már nem lehet azt elhallgatni, hogy volt család, mely 6—8 vendéget, s egy egész kis ménes lovat látott el a nélkül, hogy a gazda vagy gazdaasszony arczán a boszuság egyetlen egy redője mutatkozott volna; és ezt nem csak unit. hiten levők tették. Én azt hiszem, hogy ebben a kalmárvilágban az ilyesmit fel lehet tüntetni ritkaság gyanánt.

Vidéki levelezés.

Maros Várárhely, augusztus 28. 1868. — Kolozsmegye törvényszékének érdemes elnöke, a közlebbi bizottmányi ülésen, aggályainak adott kifejezést a Maros-Várárhelyt székelő királyi ítélőtábla elnökének a megyei autonomiát sértő, és az igazságszolgáltatás menetét gátló intézkedései felett.

A „K. Közlöny“ 99 ik számában pedig gróf Bethlen János úr azon vádat nehezíti a királyi ítélőtábla elnökére, hogy a felügyelet egy részét szeretné gyakorolni. Az érdemes főbíró úr vádjainak igazolására adatokat is mutatott fel, míg gr. Bethlen János úr egész átalánosságban az illetéktelen felügyeleti jogra vonatkozó tilos vágyakat hiányolta.

A közvélemény kellő tájékoztatása tekintetéből időszerűnek és szükségesnek mutatkozik a tényeket kellő valóságban mutatni fel.

Hagyatéki és árvali ügyekben a volt provisorium bírói közegei, törvényhatósági főnökök és bizottmányok egyaránt, minden tevékenységet és felügyeletet mellőztek, s a törvénykezés ezen ága, mely a bíró „nobile officium“ a szánandó elhanyagoltságban pangott.

A királyi ítélőtábla elnöke a törvényszékek-nél tett hivatalos körúti alkalmával e tekintetben is beható vizsgálódásba bocsátkozott, s felelősségéből kifolyólag, a felsőbbség figyelmét a törvénykezés ezen fontos ügyeire ismételve hívta fel; minék folytán oda lett utasítva, hogy a baj orvoslása tekintetéből ajánlatait tegye meg; ezen eljárás eredménye lön, miszerint 1865 ben october 4-én 2797. szám alatt kelt kormányrendelettel a törvényszéki elnök körebe lett átvéve az árvali és gondnoksági ügyek vezetése; a királyi ítélőtábla elnöke pedig a felügyelettel olyképpen megbízva, hogy a törvény-

széki elnököt az árvas ügyek menetéről időszer-konkénti jelentéstételre utasítsa.

Ezen kormányrendelet teljesítéséről 1866-ban szeptember 5-én 2060. szám alatt kimenesztett elnöki körrendelettel a törvényszéki elnökök felhiva és utasítva lettek, hogy minden második hónap utolsó napjával kimerítő körülményes tudósítást tegyenek, egyuttal a tett intézkedések a felsőbbségnek is tudomására hozatván, azok 1866-ban oct. 11-én 4015. szám alatt kelt kormányrendelettel jóváhagyattak.

A nagyméltóságu magyar királyi igazságügy-miniszterium által az idézett kormányrendeletek visszahiva nem lettek, és így nem állott s jelenleg sem áll hatalmában a királyi ítélőtábla elnökének a törvényszéki elnököt az időszerkonkénti jelentéssel alól feloldozni, s ebbeli eljárása határozott s jelenleg is hatályban lévő kormányrendeletek által igazolva van.

A fenebbiekől látható, hogy a királyi ítélőtábla elnöke köteles az árvas és gondnoksági ügyekben felügyelettel lenni, s egyszerűen hivatalos kötelességét teljesíti, midőn a kormányrendeleteinek érvényét és hatályát fentartja.

Még 1864-ban minden a törvényszéki elnökök kezelése és beszámolója alatt állott pénzalapok, s ezek között a fogolyélelmzési alap is a királyi ítélőtábla elnökének felügyelete alá lettek helyezve, minután pedig a fennmaradó feleslegeknek, vagy lehetőségeknek kiegyelítése a királyi ítélőtábla elnökének közbejöttével eszközöltetett, s eszközöltetik jelenleg is, a felügyeleti s ezzel kapcsolatos ellenőrzési kötelességből kifolyólag, valamint az államkincstár érdekében azon intézkedést történt, hogy a vádlott letartóztatása mellett folyó bűnperekben minden hó végén a vizsgálat miben állásáról jelentés tétessék.

Ezen intézkedésnek érvényben tartását a királyi ítélőtábla elnökére jelenleg is nehezítő felügyeleti és ellenőrzési kötelesség igazolja, s bárki által is könnyen belátható, hogy minután a fogolyélelmzési költekezésre a bűnvizsgálat rövidebb vagy hosszabb tartama nevezetes befolyással van felhiva és állásából kifolyólag a királyi ítélőtábla elnöke kötelezve van időszerkonkénti jelentéseket kéri be a foglyok számáról és a rabos perek miben állásáról, s midőn ott, a hol igazolatlan késlekedést vagy fennakadást tapasztalt, az illető törvényszéket gyorsabb eljárásra utasította, vagy utbaigazító figyelmeztetéssel látta el, nem önkényesen, hanem mint az igazságszolgáltatás felelős közege járt el.

Ezen intézkedésről higgadtan nem mondhatni, hogy pusztá formalitás, vagy hogy a törvényhatósági autonomiát sérti, mert hiszen annak, ki egy vagy más költség ellenőrzésével meg van bízva, lelkiismeretes kötelessége a költekezés tárgyról tiszta és pontos tudomást szerezni, s végül is egyik vagy másik vizsgálobbírónak útbaigazítása, tevékenységre serkentése mi jőzen egybefüggésbe sincsen a törvényhatósági autonómiával.

Ezen való hü tényállás ismét csak azt bizonyítja, hogy a törvényes királyi ítélőtábla elnöke kötelességből kifolyólag kénytelen az államkincstár érdekében mindaddig, míg e tekintetben megmástitó intézkedés nem történik, a bűnvizsgálatokról időnkint tudomást szerezni, s ezen intézkedésében az illetéktelen felügyeleti jogra vágyódásnak még árnyéka sem található fel.

A peres felek függő ügyeiknek ellátását a királyi ítélőtábla elnökénél gyakran szorgalmazták, s így kénytelen a királyi ítélőtábla elnöke ezen szorgalmazások s legtöbbször panaszok tárgyában a törvényszékektől felvilágosító tudósításokat kéri be, melyekhez képest a kérelmező felek ügyök állásáról értesítettnek; ha pedig a bírói elhatározás vagy másnemű intézkedés szükségessége mutatkozik a királyi ítélőtábla a megszabott eljárásra hivatik fel.

Ezen eljárásban a perlekedő felek érdekeinek van készséges szolgálat téve, az önkényességnek vagy tulkapásnak jellegei fel nem találhatók s nem is pusztá formalitás, midőn a királyi ítélőtábla elnöke az önjogu törvényhatóságok által beállított alkotmányos bíróságok ellen emelt panaszoknak rövid utoni kimélyes elenyésztetését a hazai igazságszolgáltatás érdekében eszközölni törekszik.

A igazságszolgáltatás egyöntetű menetének érdekében a felügyelet nélkülözhetetlen, s egy és más bírói agentumok ellenőrzése a királyi ítélőtábla elnökének hivatalos kötelessége; midőn tehát ily irányú intézkedéseket tenni kénytelen, nem jogokat gyakorol, hanem állásából kifolyó kötelességeket teljesít.

Végül legyen itt ismételt megjegyezve, hogy a fennebbi felvilágosítások a jőzen közvélemény kellő tájékozása s téves nézetek helyreigazítása végett történnek, s igazolás vagy mentegetődzés lenni nem akarnak, mert annak e téren sem helye, sem értelme nincsen s különben is: „qui s' excuse s' accuse.“ Justus.

Fürdői levelek.

Előpatak, aug. 22-én. 1868. — Nem lévén magyar nyelven megjelenő fürdői szaklapunk, s a Bécsben német nyelven kiadott ugynevezett „Cur salon“ című lap is, általánosságánál fogva, für-

dőinket csak feltélesen érintvén, hazai fürdői statisztikánk érdekében, azon reményben, hogy t. szerkesztő úr annak becses lapjában helyet adni méltóztatik: az előpataki idei fürdőidény lefolyásáról s az ottani helyi viszonyokról, bátorkodom egy néhány adattal szólni. *)

Előpatak, mely a Felső-Fejérmegye, a székelv- és szász-székek közt szanaszét hányt községek egyike, Hidvégtől a belső kerület főhelyétől, mert az egyesbíróság és cs. k. csendőrség itt állomásoz, de itt lakik a belkerület köztisztvisletben álló alispánja t. B. L. úr is, s mert utóbbi időben a negyedéves bizottmányi gyűlések megtartására is alkalmas helyül mutatkozott. — Seps-Szent-György- és Brassótól két két órai távolban esik, minden irányban — kivéve a délit — erdős hegyektől van övedzve, minek dacára is éghajlata inkább meleg, mint hűvösnek mondható, s így a kút-ivó kura, kora tavasztól késő őszig sikerrel fogatosítható; azonban valódi fürdőidényül csak július 10-től aug. 20-ig tekinthető.

Ezen fürdőhely, melynek híre s kitűnő gyógyminősége már nemcsak hazánkban s a szomszéd Romániában terjedt el, de a mivelt nyugati Európa előtt is ismeretes, valóban az eddigénél nagyobb mérvű csődületre van hivatva, Előpataknak fényes jövője, a természet adta rendkívüli dús ásványadományaiban rejlik; a mely fürdőt ugyanazon vendégek évenként áldozattal is látogatnak; annak tapasztalati hasznáról a gyakori tények maguk kezkeskednek. Vagy bővebb bizonyítékul nem felhozható-e a világhírű párisi orvos Constantin James ez érdemben 1863. szeptember 1-éről adott szószentint nyilatkozatának rövidsége okáért, csak egy pár következő tétele: „Je viens de lire très attentivement le traité de Msr. le docteur Mayer sur les eaux minérales d' Előpatak en Transilvanie etc..... Je ne connais qu' une seule eau de la même classe, qui puisse lutter avec elles par la richesse de leurs éléments minéraux; C' est l' eau d' Orezza en Corse.“

Es méltán! A tapasztalás is e mellett beszél, mert, ki Előpatak szénsavas szikéleget tartalmazó savanyu vize jótékony hatását egyszer érzette, nem örmest marad ki ismétli látogatásával, különösen, ki máj-, lépkórságban vagy sárgaságban szenved; ezen többi fajú betegségekben szenvedőket évről évre, különösen a szomszéd fejedelemségből számszában megjelenni láttam. Egyezőval Előpatak jelenlegi állapotában, mindazt, mik látogatói testi s lelki épülésére, mint szintén szellemi elfoglaltságukra s elszóródásukra szolgálhat, magában is kielégítőképp egyesíti. Előzött még alig egy pár tizeddel Előpatak a körülé eső falvaktól csak annyiban különbözött, hogy gyógyhatásu borvize volt, melyet akkor is látogattak, de csinosság s kényelem tekintetében szintoly primitív állapotban volt, mint amazok. Most már emelvényes palotaszertű épületek díszítik utcásoirait, hol több száz család jutányos és mérsékelt áron kényelmes lakokat nyerhet, de bábra alkalmas helyiségek is vannak; különösen meglepő volt rám nézve, az újból épült csinos deszka-sétány, melyet kétrétegű lombos fasor díszít. Melynek árnyékában a közbe-közbe helyezett löcázkon a naphevtől védve, kényelmesen pihenhet ki magát a már sétálni nem vágyó. Ezen deszka-sétány még azon hasznos szolgálatot is teszi, hogy a gyakran rakoncátlanokódó hegyi patak kiáradó hullámaint medrékbe zárja. A már régebben épült fedélsétány (Wandelbahr) mellett megemlítem még a patak felett újból épült deszka-sétány közepén, a Beldi Gergely-féle házzal szemben, szintén újból épült menyezetalaku zenekar-emelvényt, melyről Salamon társasága lelkesítő magyar darabait, majd nem syréni hangokba olvasztva árasztja a kedélyes hallgató közönségre. Továbbá, bárha a fürdés itt csak másodrangu dolog, mégis Előpatak e tekintetben is mind a gyógy-, mind a kényelmi igényeknek megfelelő, ugyanis déli végén ásványos melegített kádfürdővel kínálkozik, míg keleti végén háromszéki földbirtokos t. N. E. úr által, nem csekély költséggel és mondhatni a kényelemnek, valamint a tisztaságnak megfelelő izléssel jómódulag berendezett, hideg zuhany- és tükörfürdő várja a vendéget, mely a közeli erdőből nyeri cseregedező friss patakvizét. (Vége következik.)

Egyletek és közintézetek.

Kolozsvári löversenyek.

A lötenyésztés, illetőleg nemesítés előmozdítása érdekében magyar kir. belügyminiszter ő mltga indittatva érezvén magát, a Kolozsvárt ez idén (sept. 25- és 27-kén) tartandó löversenyre, az engedélyezve levő 800 darab aranyon kívül még kétszázötven (250) darab aranyat államversenydíjúl az államköltségvetésben ily célra előirányzott összegekből kiutálni, a pályázatra nézve következő feltételek vannak megállapítva:

I. Akadályverseny, államdíj, 100 darab arany, távolág 2 mértföld, nyolcz akadály; legnagyobb árok 8 láb, legmagasb fal — deszka vagy kötetlen téglá — 3 láb. Futhat minden, kolozsvári versenyegyleti tag birtokában a régi Erdélyben

*) Ohajtható volna, s pedig nemcsak az illető fürdők, hanem a szenvedő emberiség érdekében is, hogy hasznos közlemények minden nevezetesebb hazai fürdőinkről koronként közzé tétessenek. Szerk.

született 16. Teher 4 évesre 125 font, 5 évesre 130 font, 6 éves és idősebbre 135 font. Kanczára és herélre 5 fonttal kevesebb. Telivér lóra 10 fonttal több; lóra, mely akadályversenyt nyert, minden nyerésért 5 font. Tétel 25 frt. Fuss vagy fizess. A tételeket a második ló kapja. Négy lónak kell indulni; ha nem, a díj jövő évre eltétetik. Urlovarok színeikben. Nevezni kell szeptember hó 15 déli 12 óráig.

II. Elegyverseny, államdíj, 100 db. arany, 1 1/2 mérföld. Futbat a magyar korona országában született minden félvér ló. Teher 4 évesre 110 font, 5 évesre 115 font, 6 éves és idősebbre 120 font; lóra, mely pályán már nyert, 5 fonttal, a régi Erdélyen kívül született lóra még 5 fonttal több. Kancza és herélre 5 fonttal kevesebb. Tétel 50 forint, fele bánat, a második ló tételét menti. Nevezni kell szeptember 15 déli 12 óráig.

III. Szekérversen, államdíj 50 darab. Pályázhatni bárhol született és idomított, bármily koru és nemű lovakkal összeállított, Erdélyben fél-évig használt kettős fogattal. Távoltság Kolozsvártól Apahidáig és vissza, körülbelül 12 angol mértföld. Polytonos ügetőmenet, melyre a netalán vágató ló a versenybíró felszólítása folytán azonnal visszavezetendő. Minden szekér tartozik egy versenybíró és lógógót tetszés szerint választandó színnel vinni. Fuss vagy fizess. Tétel 2 arany. A tételek a második fogat. A fogatok 10 pernyi időközrel indulnak az egyleti indító intésére. Nevezési zárnapp szeptember 19 déli 12 óráig.

Minden nevezés írásban intézendő alólirhoz. Kolozsvár, sept. 1-én, 1868.

A lovaregylet választmánya.

NAPI HIREK.

Magyar országos pénzügyminiszterem előterjesztése gojzesti és mezőmádasari Madarassy Pál és Loeb Péter pénzügyminiszteri osztálytanácsosokat a nevezett miniszteriumhoz miniszteri tanácsosokká nevezem ki. Kelt Ischlben, 1868-dik évi aug. hó 8-kán. Ferencz József, s. k. Lónyay Menyhért, s. k.

* A hiv. lap aug. 30-iki számában közli Andrássy gróf honvédelmi miniszter körrendeletét valamennyi törvényhatóságokhoz, a Magyarország részéről állítandó 36,000 újonez tárgyában. A rendelet értelmében a fölmentési tárgyalások szept. 16-kán veszik kezdetüket s f. évi október hó 10-ig fejeződnek be. Maga az újonezozás keresztülvitelére a reá következő öt, s ha a szükség úgy kívánna 6—7, azaz: f. évi okt. 12-től nov. 14-éig, illetőleg 21-ig terjedő időszak tűzetik ki. Sorozás alá jönek az 1847. 1846. és 1845-dik évben születettek.

* A helybeli ev. ref. főtanodának tegnapié, szept. 1-én, kettős ünnepe volt: az új iskolai év megnyitása és a Takács János, most osztálytanácsosi ranggal távirda-főnök, távozásával helyébe választott új tanár, Szabó Samu, eddig m. vásárhelyi tanárnak beküszöntése. Kiváló részletei valának Szász Domokos, lelkész s tanár, ihletett imája, Sári László igazg. tanár üdvözlő s szépre, jóra, nemese intő, buzdító szavai az ifjúsághoz, mlgs Lészai Lajos főtanodai gondnoknak az új tanárt a tanári karnak és ifjúságnak ajánló szép beszéde, továbbá magának a beküszöntött tanárnak a hazai magasb körű nevelés és a természettudományok régi és jelen állásáról, mindkettő fontosságáról való jeles körvonalozásai, végül fennemlített ig. tanárnak másod ízben tartott mind a küszöntő beszédre, mind a beküszöntött tanár tantárgyaira s egyéniségére vonatkozó, gyönyörű eszménentől elfogadó beszéde a tanárok részéről s Farkas Károly, főtanodai ellenőrnek az ifjúság részéről, ifjú hévvel, tüzzel szavalt üdvözlése. A 10 órától fél egyig tartott ünnepély ugy az ifjúság, mind általában az egész hallgató közönség jobb érzelmeire nézve, bizton hiszik, a legjótékonyabb hatással lehetett. Lelkesíteni s lelkesedni a nevelésügyet érdeklőleg, s azon igyekezni, hogy ez életmelegség minél több jó gyümölcsöt teremjen, ha valamikor, ugy napjainkban valóban életkérdés; mert valóban, mint Baco, a világhírű angol tudós mondja s az újabb események is ugyancsak igazolják: „a műveltség hatalom!” S gróf Széchenyi István szerint is: „Igazibb súly s erő az emberi agyvelőnél nincs!”

— Hazánkba ismét egy feltűnő vendég jő, s ez a bécsi udvárnál levő nuncius mlgs gróf Falcinelli, kit e hó 5-ére Gyulafejérvárra várnak.

— Fogarassy Mihály püspök ő exclját néhányan bándériummal akarták fogadni, de nem találtak e czélra banderialistát. — Így írják onnan a „M. P.”-nak.

— Dob- és trombita-szó ébreszt fel reggelenként. A lapunkban rég jelzett katonai hadgyakorlatok városunkban megkezdődtek. A katonaság egy része megérkezett, s még folyvást új csapatok jönnek. A hadgyakorlatok, mint még irtuk, e hó 20-kaig tartanak.

* A magyar orvosok és természetvizsgálók 13-dik nagygyűlése. Aug. 26-án folytatták a szakosztályok üléseiket. D. u. számosan kirándultak a batori közönségyűlést megelőző kintésére. Hazaindulás előtt Rózsay főorvos gyűlést rendezett a batori bányászok társ-pénztára részére.

szére, mely 100 frtot eredményezett. A tagok közt egy az érsek által saját költségén nyomtatott s Montedegoi Albert Ferencz által szerkesztett becses munka osztatott ki, melynek czime: „Heves- és Külső-Szolnok törvényesen egyesült vármegyéknek leírása” 35 nagy 8-rét ivre terjed, s a kettős megye földirati, föld-, növény- és állattani, néprajzi, népmozgalmi, körtani, erdészeti, ipari sat. leírását tartalmazza. Eger városa a nagygyűlésre bronz-emlékpénzt veretett. Átmérője 1 hüvelyk és 8 vonal, s egyik lapján csinos vignette-be foglalva Hevesmegye és Eger városa egyesített czimere, a másik oldalán az egeri érseki lyceum látható következő felirattal: „Eger a magyar orvosoknak és természetvizsgálóknak 1868.” — A zárülés augusztus 28 kán tartatott, melyen egyhangulag éljenzés és tapsvihar közt választatott a nagygyűlés helyéül: Finme. Ugyancsak a jövő évre megválasztattak elnököknek: Vécsey József szathmármegyei főispán volt tengerész, Scarpa lovag; alelnökök: Matkovich, Ipolyi, Halász Géza főorvos (talán a nevéért); jegyzők: Radich Ákos, Poor Imre, Bódog Albert; ellenőrül: Batizfalvy Sámuel.

* A „Herm. Ztg” a következőleg apostrophálta egyik minapi számában, minden incidens nélkül lapunk egyik t. belmunkatársát: „Ein Herr B. D.” sat. éppen, mint a „Debatte,” mely lap Dr. Knöpflert, a magyar orvosok és természetvizsgálók Egerben tartott 13-dik nagygyűlésén mondott pohárköszöntése alkalmából, melyben Dr. Kn. azon nézetét igyekezett védeni, hogy a tudományok is „hinne” kell, szintén így apostrophálta: „Ein Herr Dr. Knöpfler;” mintha bizony mind t. belmunkatársunk, mind Dr. Kn. hazai körökben annyira nem ismertek volnának, hogy róluk csak úgy odavetve így lehetne nyilatkozni: „egy bizonyos valaki x. y.” Biztosíthatjuk szeretett nénikünket a felől, hogy sem Dr. Kn., sem t. belmunkatársunk nem szorultak a bizonyos lapok általi ismertetésre; ismerik ez urakat ott s a körben, hol ők ismertetni óhajtnak.

* A „Sieb. Bl.” értesítése nyomán, egy n. szebeni polgár III. Napoleonhoz folyamodott, hogy fiának — a ki aug. 15-kén született — keresztapja legyen. A távsürgönyben, a melyben ezért esedezik, szóról-szóra a következők állanak: A gondviselés úgy intézte, hogy ő aug. 15-kén a világtörténelmi nevezetességtől napoleoni napon egy fiúcskát nyert az égtől ajándékba. A napoleoniak elhivatásában való hit, családijában apáról fiúra öröklődött, s ez hozta őt oly lelkesedésbe, hogy fiát Louis Napoleonnak akarja kereszteltetni, hogy így egész életpályájára egy áldásos nevet adjon neki tittársul. Ő tehát lelkesedésében folyamodik a császárhoz, mint az iparvilág védnökéhez. A távsürgöny így végződik: „Isten óvja és tartsa meg Felségedet s a boldog Franciaországot.” — Erre az említett szebeni polgár (Pilz Mihály úr) szept. 1-én a következő távirati választ nyerte a francziák császársjától: „Monsieur Michael Pilz Hermannstadt. Touché de votre dévouement j'accepte d'être parrain de votre fils. Consul le plus proche de Hermannstadt me représentera.” — Napoleon. (Pilz Mihály úrnak Szebenben. Hódolata nagyon meghatótt, a keresztapaságot fiánál elfogadom. A N. Szebenhez legközelebb székelő konzul fog képviselni. Napoleon.) — Sok szerencsét kívánunk a fiatal Pilz Napoleon Lajos úrnak életpályájára, mely oly fényes auspiciumok közt veszi kezdetét.

* Mint a „Telegr. Rom.” írják, az erdélyrészi román irodalmi és népmívelési társulat vándor nagygyűlést Sz. Ujvárt az előirt program szerint tartotta meg. Ahozképp szamosan jelentek meg. Az ülések élénkek voltak; az ülések alatt kevés kivétellel írott értekezések olvastattak fel. Másrésztől a mi a nagy ebédek és nagy vacsorákat s a többi mulatságokat illeti, volt ebből is elég, s ezeken többen jelentek meg (értjük a mindkét nembeli fiataliságot). Részleteket jövő alkalommal ígér a román lap közleni, s akkor majd mi is többet írunk e gyűlésről.

* Brassóból írják a „Sieb. Bl.”-nek, hogy a marhavész a helyett, hogy engedett volna, még növekvő mértékben pusztít. A paraszt földmivesek oly gyalgók voltak, hogy a vészt el akarták titkolni, s így az egész Gyergyóban kiterjedt; kitört Al- és Ujfaluban, Csomafalván, Tölgyesen. Egészben 800 drb marha betegedett meg, s ezekből 320 eldöglött. A vész elfojtására a legszigorubb rendszabályok vétettek alkalmazásba.

* Ugy értesültünk, hogy Fogarásban is be akarják hozni az utczák világítását. Egy párt alakult ugyanis a közsegtanácsban, mely az utczák estéli és éjjeli kivilágítását minden áron létesíteni akarja; úgy hiszik, hogy a pénzt is elő fogják teremteni.

KÜLFÖLD.

Páris, aug. 28. A mai „France” ismét cikket hoz a jelen állapotról, melynek tartalma következő: Egész Európának békére van szüksége, és az államférfiak bölcseségén kétélnkedni kell, ha azok a béke fenntartására szükséges kiegyenlítését a fennlevő differenciáknak, nem tudnak más módon létesíteni, mint ezer és ezer ember lemészárlásával a harciztéren.

A milánói „Pangolo”-ban olvassuk: „Azon helyzetben vagyok, miként a leghatározottabban erősíthetem, — a nélkül, hogy komoly demetitől tartanék — hogy a Franciaország, Belgium s Holland közötti szövetségi szerződés bevezetett tény. Belgium és Holland külön alkudoztak, mindenik a maga érdekében.”

A „Daily-Telegraph” a Bolgárországból érkezett tudósításokat nem tekinti ugyan jelentékteleneknek, de mégis egy keleti háború lehetősége ellen, melyben Oroszországnak első sorban kellene résztvennie, azon körülményt hozza fel, hogy Sándor császár nehezen fogna német fürdőhelyeken mulatni, ha Törökország ellen háborút szándékozik indítani. Előreláthatólag a bolgárországi zaj pusztá vak lármanak fog bebizonyulni, mivel ha szinte Oroszország folyvást szem előtt tartja is dél felé terjeszkedését, mindazáltal még nem feledé el a krimi háborúból merített tanulságot.

A „Corr. du N. E.”-nek azt írják Belgrádból, miszerint a rumán kormány oly állást foglal el a számtalan puts kísérettel szemben, mintha összeült-közést akarna előidézni a portával. A fegyverkezések, hadikészletek Romániában nem csak a román hatóság szeme láttára történnek, hanem mint könnyen feltehetné az ember, annak éber védelme alatt.

Minap Florenczben következő tartalmu plakátok ragasztattak ki: Olaszok! a kormány Franciaországgal szövetségre lép az ország kárára. Lamarmora Párisba utazott, a porosz követ címerét levette. Vigyázzatok polgárok! csak az ország mentheti meg az országot. Lamarmora ismét visszatért Florenczbe, és a porosz cimere egy festő műtermébe vándorolt, hogy azon változásokon átmenjen, melyek az észak-német szövetség képviselésére vonatkoznak.

A svájci lengyel emléke leleplezése, a „M. Herald”-nak alkalmat nyújt különböző elmefuttatásokra Lengyelország sorsa felett. A lap sajnálja ugyan, hogy Anglia annak idején nem gátolta Lengyelország felosztását, mindamellett úgy vélekedik, hogy a lengyel kérdés nem jöhet többé napirendre. „A ki őszinte rokonszenvvel viseltetik a lengyelek iránt — írja a lap — az e nemzet újabb függetlenségi harcát nem óhajthatja, mert eredményre csak európai háború által vezethetne, s a lengyel birodalom fentartása nagy véres harcokba kerülne. Azon lengyelek, kik utolag a fölkelés zászlóját ragadnák meg, legveszélyesebb ellenségei volnának saját hazájuknak.

Az „Univers”-nek írják Rómából, hogy a pápai kormány aláírta Casevonne hajótulajdonossal a szerződést, a katonaságnak, löszereknek stb. Mar-seilleből Civitavecchiába leendő szállítása iránt. Új ágyú, löpor stb. szállítmányt várnak Belgiumból. Az utolsó hajóval sok önkéntes érkezett.

Az új bolgár expedíció megtörtént. Két fölkelő banda ment át ismét a Dunán s fogadtatott, mint látszik, török csapatok által, egyszerűen pedig teljesen meg is semmisítették. A törökök foglyai közül ismét tizenhárom itéletett kötélt által halálra, s az itélet e pillanatban már végrehajtott. Róman forrásból eredt sürgöny jelenté, hogy expedíciót nem szerveznek, s hogy a román kormány nem hagyja magát compromittálni. Menyire mondott Bratiano igazat, mutatják e hírek. Meddig fogják a hatalmak e garázdálkodást tűrni? Oda akarják juttatni a dolgot, hogy Törökország intervencióján Romániában?

A mai „N. Fremdb.” így szól: A szász királynak állítólag szándékolt lemondása abban találja alapját, hogy a porosz szász viszonyokban lényeges változások állanak közel. A katonai conventio a mecklenburgi szerint lenne szélesbitendő; a szász tisztiek előléptetése nemcsak a szász hadtestre szorítkoznék, és a szövetségi hadtest parancsnokságát Albert koronaherceg venné át.

A „Siecle” egyik florenczi levele valótlannak jelzi a francia esti „Moniteur” azon állítását, hogy Olaszország, Franciaország közbenjárása folytán a római államadósság kamatainak reá eső részét jövőre a pápai kormánynál fogja lefizetni, s hogy ez, mint eddig, egészben fogja törleszteni adóssága kamatait. Olaszország csak a nála hátrálékban levő kamatokat adta ki Franciaországnak, hogy Rómában fizesse le, jövőre azonban közvetlenül a hitelezőknek fizetendi ki quótáját.

Fuldában (Hessen vál.) fejedelemség — írja a „Fränkisches Volksbl.” állítólag 140 porosz löszerkocsi s 250 ágyú áll készen s 25,000 porosz van utban. Továbbá, a Poroszországnak kényszer utján alávetett tartományokban minden előjárónak jelentést kell tennie hetenkint, vajjon nem jelentkeztek-e francziák.

KÖZGAZDASÁG.

Egy az erdélyi részekre nézve felállítandó felsőbb gazdasági tanintézetrel egybekötött mintagazdaszat szükségességéről.

Mult levelemben, egy az erdélyi részekre nézve felállítandó mintagazdaszat s gazdasági intézet szükségességéről ígertem szerény nézetemet elmondani.

Régen s tjabban vitatott eszme ez, mely keresztülvitelében eddigelé még mindig hajótörést szenvedett; pedig egyike a legéletrevalóbbaknak, ma még inkább, mint valaha. Szükségtelen volna

bizonyításba ereszkedni, egy pillanat mintagazdaszatunkra s az úr átlátandja, a paraszt gazda át fogja látni hátramaradásunkat.

Hogy gazdaszatunk nem jövedelmez kellő arányban, oka volt eddig egyrészt a közlekedési eszközök hiánya, de nagyobb mérvben a munkaerővel való gazdálkodás hiánya; hogy jobbadán az ugar-rendszer divik; hogy nagymennyiségű területek vannak használatlan czim alatt, melyeket emberi szorgalom bizvást termelőkké tehetne; hogy feles számú legelőink közül is még sokat jövedelmezőbb művelés alá lehetne hozni, — szóval a primitív gazdasági rendszer.

Egy jó, a föld természetéhez megválasztott s két ökrök, vagy lóval is vonható eke, csak kevés kerül többbe, mint a mi régi, nehéz s 4 ökrökre való paraszt ekénk egy pár ökröt és egy emberi erőt kimél, melylyel még egy eke állítható ki; egy 9 soros vetőgépek csak 200 frttól 230 frtba kerül, s ezzel az elvetendő magnak majd 3/4-e megkiméltetik, s egy pár év alatt csak 50—60 holdnál is kifizeti magát, egyenlőbb vetést és ugyanannyi kalászt ad, mint kézzel vetve, s e mellett nem szívja annyira hasznátalan mag a föld táperejét, mely ugy sem hoz kalászt, s ha igen, nem nagy a köszönet benne, sorra veti a nálunk oly nagy mérvben termelt kukuricát, sorba az eddig nem a legnagyobb mérvben termelt, igen derék ipar s gazdaszati plántát, a burgundiát, azt nem kell kézzel kapálni, azt nem kell ültetni, s mind kettőt faekével tölteni, mennyi emberi erő és természetesi költségek lesznek meggazdálkodva!

Az ily módon megkimélt munka- és pénzerővel újabb parlagok művelés alá hozatala lenne lehetséges, s a hazánkban különben is gazdag marhalétszám biztos kezességet adván a trágyára nézve, önként elesnék az ugar-rendszer s helyébe lépne a váltó rendszer, ugyanannyi erővel többet bírnánk teremteni, megkészszerződnek jövedelmünk.

Mosonmegyében egyes vállalkozóktól bérbe vesznek vető-, cséplő- és arató-gépeket a kisebb területtel bíró gazdák; és nemcsak Mosonyban, de Pozsony-, Nyitra-, Győr-, Bars- és Esztergammegyékben is, a nem gépekkel dolgozó gazdák sehol sem fecsérlik aratásra a sarlót, mint jobbadán nálunk teszik, hanem reggel korán a harmaton, vagy éjjel, ha holdvilág van, csinos kampos kaszával oly ügyesen sorra döftik a gabonát, hogy egy kaszás után két kötöző is alig bírja meg a munkát — mennyi munkaerőt nem kimél ez is?

De lehet-e csodálni, ha a fu dédapjától tradícióként hagyott gazdasági rendszerét követi, mert jobbat nem tud, nem lát, nem tanul; ha az apahídi oláh kineveti a falubeli nemest „szeráke domnu” mondván, mert lám már lovakkal szántás-vetésre szorult, ha csak egy pár holddal bíró felszab. jobbágy, ezen csekély földje után is meghagyja a czopszertűt, s nem levén dolga összedugja kezét s panaszkodik, hogy kenyérliszttá még karácsonra elfogyott már, igen, mert tudja a tradíció után, miszerint megharagudna a föld, ha nyugodnia nem engedtetnék.

Igy vagyunk az állattenyésztéssel is, egy magasb irányu marhatenyésztés, a vérvegyűlék által szerzett jobb faj oszolásától még mi távol vagyunk, pedig mily szép vagyona fekszik Erdélynek a marhaban így is, mekkora jelen s még minő jövő kecsgetteti a gondos marhanévelést.

De hisz kitől is tanulhatnánk szebbet, jobbat, hasznosabbat? A forradalom óta vagyoniilag alászállott úr s nemesi rend kárpótlási papírjaira nem győzven várni kijövele reményében, eladta 1/10 árban s elélté, gazdasága alig adja meg az adót s a mindennapit, mi marad hát a gazdaságba fektetni való? és mije legyen a volt jobbágyának, ha volt földesurának nincs? kellő fölszerelés nélkül pedig a gazdaság csak egy rozszkerék, mely döcögve s nyikorogva halad.

Az úr kellene, hogy inpalsiót adjon a parasztnak, ezt látva, tanulhatna sajátíthatná el azt, melynek üdvösebb voltáról, mint Tamás, meggyőződött; azonban, faldalom! tehetősb birtokosaink, kevesek kivételével, nem lehetnek, legalább jelen helyzetben példaadók.

Hogy fiatal uraink 20 év alatt a régi hazai szokást nem követhették, magokat polit. térré képezni alkalmok nem volt, nem hiba, mert nem lehetett; de hogy gazdaságok rendezésének nem adták magokat, mire elég alkalmok, sőt szükségük lehetett, hogy inkább semmit nem tevással foglalkoztak, az bün, hány tehetősb fiatal úr nem látogathatott volna meg, ha nem is hazai, legalább külföldi gazdasági intézeteket önmaga s a közérdek hasznáért, pedig ki lehet mutatni, hogy legalább a hazai intézeteken 20 év alatt egy sem frequentált, s az az egy pár erdélyi fu, ki ezt tettehette gyengébb anyagi tehetségünk és életpálya céljából téve, egy sem került vissza Erdélybe, még legszorgalmasabbak voltak e tekintetben a szász atyafiak. Mit lehetne mindezekből deducálni, miután hiányzik a föld népének azon valami, hol látni, tanulni, tapasztalni kellett, semmi egyéb, minthogy az államnak kellene segítségül jönie s államköltségen nevelni a felállítandó intézetek által az új nemzedéket. (Vége következik.)

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Az alírt tisztelettel jelentem, hogy az általam már számos éveken át birt helybeli ev. ref. főtanoda

KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

helyiségét megnagyobbítván, a jelen kor igényeinek megfelelőleg újból rendeztem be.

A könyvnyomda számos új, a mostan divó csinos betűkkel, két gyors- és két kézi sajtóval, simi-
tő-géppel; a könyvnyomda pedig egy szakértő, jeles képzettségű könetszövel levén ellátva, azon kedvező hely-
zetben vagyok, hogy bár honnan jövő e szakmákba vágó megrendelésnek pontos idő alatt a legutányosb árban
megfelelni képes vagyok, minél fogva elvállalok mindennemű **könyvek, körlevelek, árjegyzékek, szám-
lák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, valamint a hivatalok, intézetek, kereskedők, ipa-
rosok és gazdák közönség által használt bármiféle rovatos ívek, vagy egyéb nyomtatványok,**
ugyszintén **gyógyszertári jelzetek, bor- rozsok és más egyéb vignettek, hangjegyek, meg-
hívójegyek, tánczrendek, újévi és más alkalmi üdvözlések, barom-ütlevek, vásárczé-
dulák, hirdetések, bármiféle nagyságu falragaszok** zletes kiállítását a legutányosabb árban.

Látogatójegyek, levélpapírok és borítékok nyomtatására az eddig használt könyvnyomdai és dombornyomatu
gépek mellé a párisi világtárlatrol egy **monogram-** és egy színes nyomáshoz való **kis
gyorsgépet** hozattam, minél fogva látogatójegyek- és czimiroknak bármilyen színben gyors
elkészítésére képes vagyok.

Megrendelések bármikor elvállaltatnak belkőzépütczei kereskedésben, vagy a nyomda-helyiségben, bel-
farkasutczában 74 szám alatt.

Tájékoztatóul néhány divatosabb nyomtatványok árát van szerencsém elősorolni.

Látogatójegyek

újabb divatnak nyomtatott betűkkel, fekete vagy más
színből:

100 darab 50. 60. 80 kr.
100 „ legújabb ragyogó (brillant)
papírra 2 ft. 2 ft. 50. 3 ft.

Kereskedői vagy üzleti czimjegyek,
nagy látogatójegy alakban, több sorból álló, feketén
vagy más színben

100 darab 60 kr., 80 kr., 1 ft., 1 ft. 20.

Kereskedői és üzleti levelek,
a szegletre nyomandó czim és üzleti czikkek, vagy
ágak megnevezésével feketén vagy más színben:

100 nyomás papir nélkül 80 kr.
200 „ „ „ „ 1 ft. —
300 „ „ „ „ 1 ft. 40.
500 „ „ „ „ 2 ft. —

Papir ára 4-ed
réthben 100 db.
40. 50. 60. 70.
80 kr. A ki pa-
pirt ad, csak a
nyomatást fizeti

Vidéki megrendelések is a legpontosabban teljesíttetnek.

Kolozsvárt, május 1868.

(147)

(5—5)

STEIN JÁNOS.

Monogrammok, (egybefont betűk)

levél papírra, fekete vagy más színben:
100 8-adrét levélpapírra nyomva 1 fttől 2 fttig.
100 boríték, gumirozott, ugyancsak egybefont
betűkkel 80 krtól 2 fttig.

Egyes cifra kezdőbetűvel

fekete vagy más színben:
100 8-adrét levélpapírra nyomva . . . 1 fttől 2 fttig.
100 boríték, gumirozott, ugyancsak egyes cifra
betűvel 1 fttől 1 ft 50 krig.

a papir minősége szerint.

Egy darab levélpapir a név kezdőbetűjével . . . 1 kr.
Egy „ levél boríték gumirozva, ugyancsak
a név kezdőbetűjével pecsét helyett . . . 1 kr.

Ezekből mindig nagy készletet tartok.

(233)

3/9

(3—3)

A PLAGVITZ-LIPCSEI magasabb gazdasági tanintézet

az egyetlen, a mely az akadémiák előnyeit az egyetemeken való tanulás előnyeivel egyesíti. A bevezető felolvasások, s azok, a melyek különösen a nagy-gazda-
ság, téglavetés, sörfőzés, gépgyár sat. iránti tanulmányt képezik, **minden tanév-
ben folytonosan** külön tanfolyam gyanánt tartatnak. E tanfolyam után **valóságos
beiktatás** az egyetemre s ezzel az önkéntes katonáskodásra jogosítvány, melyet
Lipcseben teljesíthet. Az egyetemen minden, a gazdának fontos felolvasás minden
tanfolyam alatt nyújtatik, úgy hogy mindenki a tanulmányok egymástán következ-
nének rendszeresített menetét megtarthatja.

A felolvasások kezdete **Oktober 13.** Felvilágosítást és programokat felol-
vasási sorozattal bérmentesen ad

Dr. BIRNBAUM K., igazgató-tanár.

A kolozsvári kir. szab.

ZÁLOG-KÖLCSÖN-INTÉZET

kölcsönöket ad a következő tárgyra:

- 1) ingóságok, az-az minden értékű tárgy, a mely már használatban volt;
- 2) drágaságok, az-az ékszerek, drágakövek, arany-, ezüst- s más nemes érc-
ből készült áruk;
- 3) áruk, az-az még használatban nem volt kész iparkészítmények és más ke-
reskedelmi czikkek;
- 4) értékpapírok, az-az mindennemű állam- és iparpapírok, földtehermentesi-
tési kötvények, záloglevelek, magán-sorsjegyek és más nemű értékpapírok, a melyek
a börzén árultatnak.

Mindenkinek tetszésétől függ személyesen vagy mások által nyújtani be a zá-
logokat, miután az intézet sem a tulajdonos, sem az átadó nevének bejelentését nem
kívánja s az intézet minden üzlete szigorú titokban tartatik.

Az elfogadott tárgyakról **zálogjegy** szolgáltat ki, a mely pontosan megőr-
zendő, mert csak ennek előmutatása mellett váltható ki vagy tehető be újból a zá-
logtárgy. A benyújtott tárgyakat az intézetnél alkalmazott becselő becsüli meg, kivé-
ve az értékpapírokat, mint a melyek börzefolyama képezi becsértéküket. Minden el-
fogadott zálogra a becsértéknek legalább 60%, és legfeljebb 90 százaléka adatik
kölcsön. A kölcsönök csak egész forintokban számíttatnak. A legkisebb kölcsön-
összeg **egy** forint.

A kölcsönök a felek kívánsága szerint egy hótól hat hóig terjedő időre adat-
nak, de a zálog a lejárat napjáig bár mikor kiváltható, vagy újból bethetőd. A lejárat
napon túl ki nem váltott, vagy újból be nem tett (át nem irt) zálogokat az intézet-
nek joga van azonnal elárverezni s a tulajdonos csak az intézet követelésének fe-
dezése után fennmaradt összeghez tarthat jogot. A zálogjegyre a bétetés és lejárat
napja föl van jegyezve. A zálogkölcsön részletenként is visszafizet-
hető.

Ingóságok, drágaságok és áruknál a kölcsönök után évenként 6% kamat s
a következő mellék-díjak számíttatnak: Fölvételi- s becselési-díj: 1 óra 1%, 3
óra 2%, 6 óra 3%. Raktár- és biztosítási-díj egy egész évre 3%. A kamat és
mindezen díjak csak a zálog kiváltásakor vagy átiratásakor fizetendők. — Értékpa-
piroknál becselési és biztosítási díj nem számíttatik.

Részletesebb felvilágosítást nyerhetni az intézet irodájában. Vidékiek posta
utján érinthetnek az intézetnél. (10) (11—*)

MEGJELENT,

s Stein János könyvkereskedésében kapható:

Stephens

Mezei gazdaság könyve.

VI—VII-dik kötetének első része,

az egész munkának boltiára 12 forint o. é.

Erdély külön történelme.

Alsóbbrendű iskolák számára szerkeszté Matusik Nep. János,
kegyes tanítórendi áldor, a gyergyó-szent-miklósi al-reáltanoda igazgatója, s
a kir. magy. természettudományi társulat rendes tagja.

Második kiadás. Ára kötve 60 kr.

HONVÉD-ALBUM,

szépirodalmi és művészeti emlékkönyv.

Szerkeszté: SZOKOLY VIKTOR.

Nagy félves kiadás, 10 gyönyörű szín-nyomatu fametszvényekkel, s számos
kisebb képpel disztive.

Egy füzöt példány ára 6 ft.

Diszkötésben 10 „

Übersicht der bekanntesten zu Bade- und Trinkcuranstalten benützten

Mineralwässer Siebenbürgens

Nach der neuesten geologischen Aufnahmen, chemischen Analisen und ämtlichen
Erhebungen von dr. C. S. von Hanor. 1 fl. 80 xr.

Kolozsvár részletes leírása és

Erdélyország földrajza.

Az újabb növelészet elvek szerint elemi és népiskolák második osztályának.
Irta Pánczél Ferencz, két köre metszett tér- és földképpel.

Ára 30 kr. Kötve 40 kr.

A magyar nyelvtan KÉZIKÖNYVE.

Elemi és népiskoláknak. (Az elemi tanodák II. III. és IV. osztályainak.)
Második, a mondattannal bővített kiadás. Irta GERGELY LAJOS.

Ára 50 kr.

S Z E M L E közjogunk

POLITIKAI VISZONYAINK FELETT

Irta Tóth László, Déván.

Ára 30 kr.

(290) New-Yorki 3/9 (1—*)

Wheler & Wilson és Howe Mannfg. társak

amerikai **VARRÓGÉPEK**

ügynöksége

Teutsch J. B-nél

Segesvártt

eredeti gyári áron árul, pontos szolgálat biztosítása

mellét.

Az 1867-diki párisi világtárlaton 82 versenyző gyár közt **Wheler és Wilson**
urak nyerték az **egyetlen arany-érmét.**

Ezen kitüntetés tényleges tanúságot tesz ezen varrógépek még eddig felül nem
mult jelességéről, s minden további dícsért feleslegessé tesz.

**VIDÉKI megrendelések, tekintettel a szállításra és pakolásra, költség
nélkül** szállítatnak helyre a raktár által

TEUTSCH J. B-nél Segesvártt.

(68)

(6—*)

FEHÉR MELL-SZÖRP

(weiser Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tisztí főorvosok
által igazolva,

mindennemű idült köhögések, mellfájások, nátház, elévült re-
kedtség, torokbántalmak s tüdő-elnyálkásodás ellen eddig még
kielegítő siker nélkül soha nem használtatott! — Ezen szörp mindjárt az
első használatnál feltűnően jótékonyan hat, — különösen **görcsös köhög-
és és számarhurutnál;** elősegíti a nehéz s megaludt nyálkaki-
köpést, a gégeingert azonnal enybiti, s rövid idő alatt eltávolítja min-
den, — még az oly heves és gonosz **asztkörköhögést** is, s a **vérhányást.**

Egy kisebb üveg 80 kr., nagyobb üveg 1 ft. 25 kr.

Mayer G. A. W., gyáros Breslauban.

Kapható: **Kolozsvártt, Bnder K.** gyógyszerésznél belső monostoruteza
a Redout során.

A „VIKTORIA“

biztosító társaság Kolozsvártt,

(6)

melynek

(12—*)

Elnöke: **Báró JOSIKA LAJOS,**

Alelnöke: **Hintz György,**

Igazgatói: **Frits Albert, Köváry László, Wagner Frigyes,**

Vezérigazgatója: **Galgóczy Károly,**

Vezérügynökségei: **Pesten, Bécsben, Brünnben, Prágában,**

Ezek alatt pedig az ország és birodalom minden nevezete-
sebb helyein **fő- és alügynökei** vannak

Tűz- és jég-kár ellen

Biztosíthatók pedig tűzkár ellen:

mindenféle **lakház, gazdasági épület, kastély, templom, to-
rony, a harangok, gyárok, műhelyek, azok szerelvényei, bu-
torok, áruzikkek, raktárakban foglalt készletek, iparos nyers anyagok, és
kész készítmények, gazdasági termények, szalás és szemes gabona, takar-
mány, baromállomány sat. jég-kár ellen minden mezei termények.**

A biztosítási díjak lehető legolcsóbbra szabvák, egy-
szerre több évre kötött biztosításnál különös kedvezmé-
nyek engedtetnek, a károkgazságoasan és gyorsan fizettetnek.
Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden ügynökség szívesen szolgál.
A Viktoria biztosító társaság igazgatósága, Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutczá 74 sz.) - Scoală - BCU Cluj-Napoca.